

ראה

גליון 67 | תשפ"א

פנינים מתורת רבינו הגאון
רבי רב הבהו
קרק שליט"א
עיד"ק טבריה ת"ו

ולא יראה את פני ה' ריקם

והדבר צריך ביאור, מהו אותו חיוב של "לא יראה את פני ה' ריקם", וכי באותו קרבן ראיה שמביא בזה כביכול מרצה את פני הקב"ה, אלא על כרחך פירושו, דהאדם בשכלו מבין שצריך לעלות בגופו וברגליו לרגל, אמנם את רכושו וממונו מניח בבית, וע"ז מצווה אותו הקב"ה, תביא גם משהוא מממונך אתך לעלייה לרגל, שתדע ותזכור שגם רכושך וממונך משועבד הוא כלפי שמיא.

וכמו שמצינו במשנה בחגיגה (פ"א, א"מ"ב), מחלוקת לגבי שיעור ממון של קרבן ראיה מה שלא מצינו בשאר קרבנות, וכמושנ"ת, דעניינו של קרבן זה הוא לשעבד את ממונו של האדם לשמים, דהיינו עולה לרגל בגופו, ומשעבד את ממונו ע"י הקרבן שמביא אתו, משא"כ בשאר קרבנות הבאים לכפרה עצם הקרבן הוא הכפרה.

ומה שמצינו באשם תלוי שישנו גם שיעור ממון (יעוין זבחים מ"ח ע"א), הנה אמרו שם בגמ' שאשם תלוי אינו מכפר על החטא אלא רק מגין מפני הייסורין. דהיינו משעבד מה שיכול לשמים ע"י אותו קרבן ובכך מציל עצמו מן הייסורין, וע"כ אמרינן דגם בו איכא דין של שיעור ממון, כיון דקרבן זה אינו בא לכפרה אלא להגנה מן הייסורין.

חג הסוכת תעשה לך, שבועת ימים באספך מגרנד, ומיקבך

ומפסוק זה דרשו חז"ל (סוכה י"ב א) "כי אתא רבין אמר ר' יוחנן אמר קרא "באספך מגרנד ומיקבך", בפסולת גורן ויקב הכתוב מדבר", ע"כ. דהיינו שסכך הכשר לסוכה, הוא רק הבא מפסולת גורן ויקב.

ולכאורה יש להבין, הלא ב'חג הסוכות', בהידור מצווה קא עסקינן, וסוכה הלא ע"ש הסכך קרויה, א"כ מה הטעם מצווים אנו לסכך את הסוכה, שמשולה לענני כבוד, דווקא ב"פסולת גורן ויקב".

אלא נראה לבאר בדרך רמז, דהלא כשנכנסים אנו בחג הסוכות לתוך הסוכה, נכנסים אנו ממש למחיצתו של הקב"ה, (וכמו שכבר פירשנו במקו"א, דאי ירדו גשמים הרי זה כשפך לו רבו קיתון על פניו, אמנם אי לא ירדו גשמים הרי שמשמש לרבו באופן הנעלה ביותר, ובקורבה הגדולה ביותר).

והרי במחיצתו של הקב"ה, אין נכנס "גבה לב", דכתיב (משלי ט"ז, ה) "תועבת ה' כל גבה לב", וזהו הלימוד השכל במצווה קדושה זו, באם רצונך להתקרב להקב"ה ולהידבק בשכינה, הרי שקודם תדמה עצמך לפסולת ושיריים, ותסיר מלבך כל שורש של גבהות הלב, ואז תזכה לשמש את רבך באופן הנעלה והמובחר ביותר.

שפה לנאמנים

פניני משא ומתן עם רבינו הניעור כל הלילה אי חייב בברה"ת

ידוע לכל הבאים במחיצתו של רבינו, שבחדרו של רבינו פנימה מיטשטשים כל הגבולות בין יום ללילה, מאחר ורבינו יושב ועוסק בתורה, בכל זמן ובכל שעה, בלא חילוק בכל שעות היממה, פעם אחת אירע שהוצרכנו לברר עם רבינו חידוש עמוק מחידושו, ישבנו עמו כל הלילה, עד דאתא בוקר, וכיון שכן אתינו להספק הנודע, הניעור כל הלילה אי חייב לברך ברכת התורה, או דכבר יצא יד"ח בברכתו מאתמול, ודן רבינו היכא כשיודע בבירור שהולך להיות ניעור בלילה, אי יכול להתנות כשמברך ברכת התורה, שהברכה תחול מעתה רק עד מחרת בבוקר, ואז ממילא למחרת מתחייב שוב בברכת התורה מחדש, ויכול לברך לכתחילה ברה"ת ללא כל ספק.

וכדמצינו ביין של הבדלה, כשמבדיל על היין, ובא תיכף לאכול סעודה ולשתות בה יין, שכבר נסתפקו הפוסקים אם בפה"ג דהבדלה פוטר גם את היין שבתוך הסעודה, ועל כן

המשך בעמוד הבא

אחד מטא זמן הגאולה, והכל התהפך והקב"ה הוציאם ממצרים, וכבר לא היה שייך להישאר במצרים ולו עוד רגע אחד, וזה טעם החפזון, מאחר וברגע אחד היתה כאן הפיכה שלא היתה כדוגמתה מעולם, וזהו עיקר יצי"מ, דרגע אחד קודם היציאה, לא עולה על הדעת כלל שיכולים ואפשר לצאת, וברגע כמימריה הכל מתהפך לגמרי, עי"ז שהקב"ה מוציאם וצריך לצאת בחפזון ללא שום הכנה ולא בהדרגה אלא יציאה מהמקום לאלתר.

וזה יסוד ועיקר דין 'זכירת יצי"מ', לספר ולהמחיש, איך ברגע כמימריה יכול להתהפך המצב מבירא עמיקתא, לאיגרא רמא, ואי"ז סתם סיפור יציאה ממצרים בעלמא, אלא לספר בחוש, את המהפך הגדול שאירע באותה שניה, שבו הקב"ה החליט להוציאם ממצרים.

חתול עדיף-התמדה באין רואה

לאחר שכתבנו בגיליון הקודם את המעשה כיצד רבינו בשפלות רוחו דימה עצמו בפשטות לבע"ח המשמרים את הבית מן המזיקים, כתב לנו ת"ח אחד מופלג הרוצה בעילום שמו ממקורביו של רבינו, שפעם אחת זכה לארח את רבינו בביתו, ובין הדברים אמר לרבינו, כי מרגיש הוא כמו האיכרים שהיו דרים בשכנות לעיירה 'ראדין', שהיו עושים כל טצדקי שבעולם בכדי שמרן הח"ח ידרוך ברגליו הקדושות, על אדמתם ותבואתם ובכך יתברכו התבואה והשדות, נענה רבינו ואמר לאלתר באם רצונך בברכה תכניס חתול הביתה ויעיל לך יותר ממה שאני כאן בבית.

ואדהכי אדכרנא מעשה במקורבו של רבינו, ה"ה הרה"ג ר' אברהם גבאי שליט"א מעי"ת 'חדרה', שפע"א היה יום שלם עם רבינו בדרכים, מהתם להכא ומהכא להתם, וכשהגיעו סמוך לביתו בחדרה שאל לרבינו אם ירצה לבוא לנוח מעט בביתו, זאת אחר שהוא בעצמו כבר הרגיש כיצד שמורותיו נעצמות מעייפות, אחרי שנהג יום שלם את רבינו ברכבו.

ואמר רבינו אכן, נעצור בביתך למנוחה, וכשהגיע לבית עשה רבינו את עצמו כביכול הוא גם בעייפות נוראה, ורוצה להניח מעט את ראשו, וכשווידא רבינו שמארחו רבי אברהם הלך לנוח, אז ראה רבי אברהם במצלמות האבטחה שמתקנות בחצר הבית כיצד יוצא רבינו לחצר, בכדי שלא להפריע את מנוחתם של בני הבית, ולומד בהתמדה נוראה כדרכו לאורו הקלוש של הפנס.

לע"נ היקר באדם אשר מסר נפשו להצלת עם ישראל הר"ר יהודה בן כמונה אלייה זצ"ל נלב"ע כ"ח שבט התש"פ - נדבת בתו החשובה גב' פישר שתחי'

נדבת ידידנו הנעלה מקורבו של רבינו, ואשר עומד לימינו בכל עת, עו"ד הר"ר גלעד משאט שיחי' לע"נ אביו היקר והנעלה כמו"ר יעקב ב"ר יהודה משאט זצ"ל נלב"ע במוצש"ק אור לכ"ג תשרי תשפ"א

שפה לנאמנים - המשך

פסק המחבר שיכוין בפירוש בשעה שמברך בפה"ג דהבדלה, לצאת יד"ח דהבדלה, ולא לפטור את היין שיבוא בתוך הסעודה.

ובתחילה רצה רבינו לומר דיש לחלק, דביין כוונתו רק על יין זה, ולא על יין אחר, דהיינו מברך על ה'חפצא', משא"כ בברה"ת שתלויה בזמן, כשמברך מיום אחד על היום האחר, לא חלה כוונתו על זמן זה דייקא, אמנם לא היה ניחא ליה בחילוק זה, דהלא סו"ס להשיטות דמתחייב בכל יום בברכה"ת הרי כל יום יש לו חיוב חדש.

והוסיף רבינו דלכאורה אי אפשר לעשות כן בברכה"ת, דשאני תלמוד תורה, דבלימוד תורה מחוייב בכל רגע, ואינו יכול לכוין ולומר דברכת התורה תחול עד שעה מסויימת, ובכך להפקיע עצמו מחובת הלימוד ד"והגית בו יומם ולילה", דהלא כם לאחר אותה שעה מסויימת עדיין

חייב בת"ת, משא"כ ביין וכדו', דליכא עליו כל חיוב לשתות את אותו יין שיבוא לאחר מכן בתוך הסעודה.

וראיה לזה דמצינו מחלוקת הפוסקים, אי בעי לעשות ברכה על תפילין של ראש, או דיוצא י"ח בברכתו על תפילין של יד, ולפי דברינו היה מקום לומר, שיהיה פתרון פשוט, שיכוין בברכתו רק על תפילין של יד, ולצאת רק בתפילין של יד, ואז ממילא יוכל בשופי לעשות ברכה על תש"ר, אמנם מצינו דין המובא ברא"ש דהמניח תפילין של יד, מחוייב להניח לאלתר גם תפילין של ראש, וממילא כשמחוייב בדבר, ומוטלת עליו מצוות תפילין, להניח גם תפילין של ראש, שוב אינו יכול לומר דמכוין בברכתו רק על תש"י, ולא על תפילין של ראש.

וכמושנ"ת דכל היכא דמחוייב בדבר בכל עת מצד חיוב תלמוד תורה דרמי עליה, שוב אינו יכול להתנות חלות ברכת התורה לזמן מסויים.

הדפסת העלון לע"נ רבני טבריא:

רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי חיים בן רבי יצחק סמאגיא זצ"ל
רבה הראשי של טבריא, הצדיק החכם רבי יעקב חי בן רבי ברוך זריהן זצ"ל
מייסד ת"ת ביכאס, הצדיק החכם רבי רפאל ביכאס זצ"ל

